Qodobka 402aad

1. Xukunadda yeeshay xoogga fulitaanka waxey xujo u yihiin xuquuqda ayaga lagu caddeeyey. Umaleynta laga helo xukunadaas ma ogola sugid lid ku ah, laakinse umaleynta axkaamta xujadeeda waxey ku kooban tahay dhinacyadda dooda ka dhaxeyso iyagoo leh isla tilmaantooda kuna saabsan xuquuq leh isla duluc iyo sabab.

2. Ma ay bannaana Maxkamadda in ay iskeeda u qaadato umaleyntaasi.

Qodobka 403aad

Kuma uu xirmo Garsooraha Madaniga xukunka ciqaabeed ilaa iyo inta ku saabsan falalka xukunka ciqaabeed uu gooyey ama u ahayd go'aanka lagama maarmaan mooyee.

Qodobka 404aad

Waxaa loo dhaafaa Garsooraha awoodiisa umaleyn kasta, haddii uusan xeerku gooyin, ma ay bannaana in maleyntaasi wax lagu sugo, xaaladaha xeerku uu baneeyey ku sugid marag mooyee.

MADAXA IV

QIRASHADA

Qodobka 405aad

Qirashadu waa aqoonsi uu dhinacu uu ka sameeyo Maxkamad horteed kuna saabsan fal leh ahmiyad qaanuuneed lid ku ah qofka qirashada sameeyey inta ay dacwaddu socoto.

Qodobka 406aad

1. Qirashadu waxey xujo ku tahay qofkii sameeyey.

2. Qirashadda lama qeybi karo si aan dan ugu jirin qofka sameeyey haddii ay ku saabsan tahay falal kala duwan ee jiridda midkoodu uusan keeneyn si lagama maarmaan ah jiridda falalka kale,

MADAXA V

DHAAR

Qodobka 407aad

1. Waxaa u bannaan mid kasta ee labada doodeysa ah in uu u jeediyo kan kale dhaar go'aysa, waxaase u bannaan Garsooraha in uu reebo u jeedinta dhaarta haddii uu yahay doo daha jeediyey mid ku xaadgudba, jeedinteeda.

2. Kan dhaarta loo jeediyey wuxuu leeyahay in uu ku celiyo dhaarta dhinaca kale, mase bannaana celinta marka ay ku saabsan tahay fal ayna u sinneyn labada dhinac ee falku yahay mid shakhsi ah ee u gaar ah qofka loo jeediyey.

Qoodobka 408aad

1. Dhaarta wax gooysa ma bannaana in lagu jeediyo wax khilaafsan nidaamka guud. Falka dhaarta ay ku saabsan tahay waa inuu taabtaa arrimo shakhsi ah ee dhinacyadda dhaarta loo jeediyey, haddii falku ahayn shakhsi dhaartu waa in ay ku saabsanaataa keli ahaan ogaashada falka.

2. Dhaarta waa bannaan tahay in la jeediyo heer kasta iyo darajo kasto ee dacwaddu mareyso.

Qodoboka 409aad

Qofka loo jeediyey amaba celiyey dhaarta, uma ay bannaana in sidaasi ka laabto, haddii uu aqbalay dhinaca kale in uu dhaarto.

Qodobka 410aad

Uma ay bannaana in dooduhu sugo been ahaanta dhaarta kaddib markii uu dhaartay dhinaca loo jeediyey amaba [illegible] celiyey dhaarta, haddiise uu ku sugnaado xukun ciqaabeed been ahaanta dhaartu wuxuu leeyahay dhibanuhu in uu weydiisto magdhaw iyadoo taasi wax u dhibeynin xaqa uu leeyahay ee ah duridda xukunka ku dhacay.

Qodobka 411aad

Qof kasta ee dhaar loo jeediyey ama loo celiyey ee diida dhaarta wuxuu waayaa dacwadiisa.

Qodoboka 412

1. Garsooruhu wuxuu leeyahay in uu iskiisa u jeediyo dhinacyada midkood dhaar si uu ugu dhiso dulucda xukunka ee dacwadda ama qiimaha sheyga uu xukumaayo.

2. Waxaase shardi u ah dhaartaani jeedinteeda in dacwadu ayna lahayn caddeyn buuxda iyo in dacwaddu ayna ka marneyn wax caddeyn ah.

Qodobka 413aad

Uma ay bannaana doodaha Garsooruhu ujeediyey dhaarta dhameystirka ah in uu ku celiyo dhaartaasi dhinaca kale

Qodobka 414 aad

1. Garsooraha uma ay bannaana in uu u jeediyo dacwoodaha dhaarta dhameystirka ah ee ku saabsan qiimaha sheyga uu ku dacwoonayo, haddii ayna suurtoobin in lagn xadido qiimahaas jidad kale mooyee.

2. Garsooruhu xataa markaani wuxuu goynayaa qaddarka ugu sareeyo ee dhaarta dacwooduhu loogu rumeyn karo.

BUUGGA II

HESHIISYADA MAGACAABAN

HESHIISYADA KU SAABSAN LAHAASHAHA

MADAXA I

GUDID

QAYBTA I

GUDIDDA GUUD AHAAN

Qodobka 415aad

Gadidu waa heshiis ku waajibsaday gadaha inuu u guuriyo iibsadaha lahaanshaha sheyga amaba xaq kale asagoo ku beddelanaaya qiimo lacgeed.

Qodobka 416aad

1. Waxaa waajib ah in iibsaduhu ogyahay sheyga la gadaayo ogaasho ku filan, ogaashadaasi waxaa lagu tiriyaa mid ku filan in ay tahay haddii heshiiska laga helo sheyga la gadaayo iyo tilmaamihiisa salka ah si suuragelisa ogaashadiisa.

2. Haddii lagu xuso heshiiska gadida in iibsaduhu og yahay sheyga la gadaayo, waxaa dhaca xaqiisii ahaa in uu weydiiyo burinta heshiiska ogaasha la'aanta sheygaasi dartiis. Haddii uusan caddeynin dhagarta gadaha.

Qodobka 417aad

1. Haddii ay tahay gadidu sheyga namuunkiisa kala duwanaan kasta ee ka dhaxeysa waxa la gadaayo iyo namuunkiisa, wuxuu u banneynaayaa iibsadaha in uu weydiista fasakhidda, haddii eysan caddaanin in namuunka loogu talagalay keli ahaan in uu noqdo wax u dhaw tilmaamaha sheyga la gadaayo, markaasi heshiiska waa la fasakhi karaa keli ahaan haddii kala duwanaantu tahay mid weyn.

2. Haddii namuunku baaba'o ama ku halaabo Iibsadaha gacantiisa xataa haddii uusan gafin, waxaa la qadaraa in sheyga la gadaayo iyo namuunka is waafaqsan yihiin ilaa iyo inta laga sugaayo sidaas wax ka duwan. Haddii namuunku baaba'o ama uu ku halaabo gacanta gadaha ama qof seddexaad xataa gaf la'aantooda Iibsadaha wuxuu khiyaar u leeyahay in uu kala doorto fasakhidda iyo jiritaanka heshiiska.

Qodobka 418aad

Gadida lagu xeray raalinimadda Iibsadaha guntami maayo ilaa iyo inta iibsadaha uu ogeysiiyo raalinimadiisa. Haddii sheyga ku jiro gacanta Iibsadaha kan dambana uu aamuso ilaa iyo inta ay ka dhammaato muddada lagu heshiiyey amaba ka cad caadooyinka, ka aamusidaasai waxey istaageysaa meeshii raalinimadda, heshiiskuna wuu guntamayaa.

Gaduhu wuu xuroobayaa haddii sheyga uu ku jiro gacantiisa ama gacan qof saddexaad, Iibsaduhuna isagoo ay ka dhamaatay muddadii lagu heshiiyey ama ka cadeed caaddooyinka baarin sheyga amaba uu baaray laakinse uusan ogeysiin raalinimadiisa.

Qodobka 419aad

1. Waxaa lagu tiriyaa beeca tijaabada mid ku xcran shardi jooga oo ah in uu leeyahay waxa la gaday tilmaamaha lagu heshiiyey amaba uu yahay mid usuubada danta laga leeyahay.

2. Waxaa waajib ah in tijaabadu ku dhammaato muddada dhexdeeda iyo habka uu gooyey heshiiska amaba caaddooyinka.

Qodobka 420aad

1. Waxaa bannaan in uu ku koobmo qadarida qiimaha caddeynta salalka dib loogu xadidi doono qiimaha.

2. Haddii gudida lagu sameeyo sicirka suuqa marka uu shaki jiro waa in loo qaataa in sicirka lagu heshiiyey yahay sicirka suuqa ee jira meesha iyo waqtiga sheyga la gaday ay waajib tahay in loogu dhiibo Iibsadaha. Haddii taasi la waayo waxaa waajib ah in loo noqdo meesha sicir suuqeedku yahay mid la dabaqo si caada ahaan ah.

Qodobka 421aad

Haddii labada heshiisay aynan xadidin qiimaha beeca, la buri maayo. haddii duruufta ka cad yahay in labada heshiisay ay dooneyn in ay cuskadaan sicirka ganacsigu ku socdo amaba sicirka ayaga dhexdooda ku mucaamaltamaan.

Qodobka 422aad

1. Haddii maguurto uu leeyahay qof aan awood lahayn la gado laguna gado iyadoo ay ugu sugan tahay khasaaro shan meelood meel, iyadoo loo fiirinayo qiimaha maguurtada, gaduhu wuxuu oogi karaa dacwad dhameystir ah qiimaha si uu ugu khasbo iibsadaha inuu dhammeystiro shan meelood afar qiimaha caadiga ah.

2. Waxaa waajib ah si loo qadaro in khasaaraddu ka badan tahay shan meelood meel in lagu qiimeeyo maguurtada qiimaheeda waqtiga gadida.

Qodoka 423aad

1. Dacwadda dhammeystirida qiimaha khasaarada waxay ku gubataa seddex sano laga billaabo maalinta ay dhammaatay awood la'aan amaba maalinta uu ku dhintay kan lahaa maguurtada la gaday.

2. Dacwaddaani gaarsiin meyso dhib qof saddexaad ee niyad wanaagsan, haddii uu helo xaq ceyni ah ee saaran maguurtada la gaday.

Qodobka 424aad

Ma bannaana oogidda dacwad dhammeystir qiimeed haddii gadidu ku dhacdo naado guud si waafaqsan sharciga.

Qodobka 425aad

Gadaha waxaa laasim ku ah in uu ku kaco wixii laga maarmaan u ah wareejinta xaqa la gaday iibsadaha iyo in uu ka reebtoomo wax kasta oo ka dhiga xaqa wareejintiisa mid aan suuragelin amaba culeys ah.

Qodobka 426aad

Gadida jumladda ah milkiyadda waxey u wareegeysaa iibsadaha sida milkiyadda sheyga la hubo, wey jirtaa gadida jumladda ah xataa haddii qiimaha sicirka la goynaayo uu la xiriiro qadaridda sheyga la gadaayo.

Qodobka 427aad

1. Gadida deynta ah, gaduhu wuxuu u shardi karaa in wareejinta milkiyadda xagga iibsadaha lagu xiro shuruud laalan ee ah bixinta qiimaha oo dhan xataa haddii sheyga la gaday yahay mid la dhiibay.

2. Haddii qiimuhu yahay mid loo dhiibayo qeyb-qeyb, waxaa u bannaan labada heshiisay in ay isku waafaqaan in gaduhu haysto qeyb ka mid ah ee magdhow u noqda fasikhidda beeca haddii la gudi waayo qeybaha oo dhan, sidaas ay tahayne Garsooraha waxaa u bannaan sida duruuftu keeneyso in uu dhimo qadaridda magdhawga lagu heshiiyey si waafaqsan xubinta labaad ee qodobka 221.

3. Haddii qeybaha oo dhan iibsadaha uu bixiyo, milkiyada u guurideeda iibsadaha waxaa laga billaabayaa waqtiga beeca.

4. Seddexda xubin ee hore axkaamtooda waa la dabaqayaa xataa haddii dhinacyadu beeca ku magacaabaan ijaar.

Qodobka 428aad

Gadaha waxaa laasim ku ah in waxa la gaday u dhiibo iibsadaha sida uu ahaa waqtiga beeca.

Qodobka 429aad

Dhiibidda waxey ka koobantaa waxa la gaday wixii raaca iyo wax kasta ee joogta ah loogu diyaariyey isticmaalka sheyga siwaafaqsan sheyga dabeecadiisa caadaadka maxaliga iyo rabidda labada heshiiyey.

Qodobka 430aad

1. Haddii waxa la gaday lagu sifeeyo heshiiska dhexdiisa, gadaha wuxuu mas'uul ka yahay is-dhimidda (difetto) sifadaasi sida ay keeneyso caadadu, haddii aan lagu heshiinin sidaas wax ka duwan. Hase yeeshee, uma ay bannaana iibsaduhu in uu weydiisto fasakhida heshiiska maqnaashaha tirada awgeed. Hadduuna caddeynin maqnaashaha in weynaanteeda ay gaareyso in uusan geli lahayn heshiiska haddii uu ogaan lahaa.

2. Haddii caddaato in tirada sheyga la gaday ay ka badan tahay tan lagu xusay heshiiska, qiimuhuna lagu qadaray koox-koox, iibsadaha waxaa waajib ku ah in uu dhameystiro qiimaha haddii sheyga uusan aqbaleynin qeybin dhibaato la'aan haddii siyaadadu ay saas u weyneyn, markaas wuxuu warsan karaa fasakhidda heshiiska. Axkaamta kor lagu xusay waa la dabaqayaa haddii uusan jirin heshiis sidaas ka duwan.

Qodobka 431aad

Haddii laga helo waxa la gatay dhimid amaba siyaado iibsadaha xaqiisa ee ah weydiinta dhimdda qiimaha amaba fasakhidda heshiiska iyo xaqa gadaha ee ah weydiinta dhammeystiridda qiimaha mid kastaba waxey ku gaboobayaan hal sano laga billaabo marka la dhiibay waxaa la gatay dhiibid dhab ah.

Qodobka 432aad

1. Dhiibiddu waxaa weeye in sheyga la gaday iibsadaha tasarufkiisa la geliyo, si ay ugu suurtowdo haaysashadiisa iyo ku intifaacidiisa is-hortaag la'aan, xataa yuusan maadi ahaan u haaysanin, maadaama gaduhu ogeysiiyey in sheygii geliyey tasarufkiisa hoostiisa. Dhiibidaani waxey ku dhacdaa si waafaqsan sheyga la gaday dabeecaddiisa.

2. Waxaa bannaan in dhiibiddu ku dhacdo labada heshiisay raali ahaantooda oo qur ah, haddii sheyga la gaday uu haayey iibsadaha gadida ka hor, amaba gaduhu sii haystay sheyga la gaday sabab ka duwan milkiyada.

Qodobka 433aad

Haddii ay waajib tahay in iibsadaha loo soo diro sheyga la gaday, dhiibodu waxey ku timaadaa marka iibsaduhu helay sheyga la gaday, haddii uusan jirin heshiis keena sidaa wax ka duwan.

Qodobka 434aad

Haddii sheyga la gaday baaba'o ka hor inta aan la dhiibin sabab gaduhu gacan uusan ku lahayn awgeed, heshiiska wuu fasakhmayaa, qiimahana waa in loo celiyaa iibsadaha, haddii lumida ay dhacday ka hor intii aan loogu digin in iibsaduhu qaato sheyga la gaday.